

DEBRECZENI ÚJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Helyben: Félévre 6 K., negyedévre 3 K. — f.
Videken: " 6 K., " 4 K. 50 L.

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS LAPTULAJDONOS:

THAN GYULA.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Debrecen, Főter, Lamprocht-palota, földszint,
az udvarban hátul.

Féltik a dualizmust.

Kristóffy törvénye.

Hatvanhetes toborzó.

A politikának kimagasló eseménye alig van. Ha csak Bánffy Dezső báró dési beszédét nem tartjuk annak. Az új-párt vezére elég mérsékelt hangú, nem sok újat tartalmazó szónoklatában égis magasztalta az általa teremtett pártot annak zászlója alá hívta Szolnok-Dobokát. A válság elevevébe ható kijelentéseket nem tett Bánffy, mindössze arra szorított, hogy az új pártalakulások szükségességét hangoztatta.

A dési utnál sokkal fontosabb egy rendesen jól informált bécsi újságnak az a híre, hogy hallani sem akar Bécs a magyar vezényszó behozataláról. Nem a hadsereg egységét féltik most már a Burgban, hanem azt, hogy Magyarország, ha jogait ezuttal elismerik, csakhamar rálép a tiszta perszonál unió alapjára, amit a függetlenségi párt évtizedek óta sürget és előkészít. Tehát nem engednek — így szól a bécsi hang — de figyelemmel kísérik Bánffynak a 67-es pártok tömörülését célzó akcióját. Ez kedvére volna az osztráknak; toldozni-foldozni a hatvanhetet, melyet sohasem tartottak be úgy, mint

azt a törvények betűjének és szellemének megfelelően kellett volna. Nem tudjuk, sikerre fog-e vezetni Bánffy műve, azt azonban tudjuk, hogy hiába kapaszkodnak a hatvanhétbe. A békének egy ára van: a magyar vezényszó. Ha ezt megkapja a nemzet, lehet beszélni a továbbiakról. Addig pedig várjunk türelemmel és nyugodtan, mert a harc vége csak a nemzet győzelme lehet.

A szerbek és a válság.

Dr. Vuics bécsi szerb nagykövet, ki ez idő szerint szabadságon van Vöslanban, érdekes beszélgetést folytatott egy újságíróval. Szerbia belviszonyairól folyt előbb a társalgás, aztán a magyar válságra tértek át. A szerbek nagyon óhajtának — mondta a nagykövet — hogy a magyarországi válság mielőbb véget érjen. Érdekében áll ez Szerbiának, mert szeretnék, ha a kereskedelmi szerződések tárgyalását már megkezdhetnék. A válságot különben a legnagyobb nyugalommal és objektivitással kíséri a szerb nemzet és reméli a mielőbbi békés megoldást. Különben is a politikában rendkívül forró nyarat élünk; amerre pillant az ember, az egész világon kellemetlenséget és differenciát lát. A világ összes diplomatáinak az a kívánsága, hogy mielőbb állandó béke legyen mindenütt.

A dési program.

A szolnok-dobokamegyei új-párt vasárnap tartotta alakuló gyűlését Deésen, hol megjelent báró Bánffy Dezső is több párt-hive társaságában. Az új-párt vezérét lelkesen ünnepelték Szolnok-Dobokában, amely vármegyének tudvalevően főispánja volt valamikor Bánffy.

A városháza erkélyéről szólott a polgársághoz Bánffy. Politikai multjáról emlékezett először, attól kezdve, hogy megszünt miniszterelnök lenni és azt fejtette, hogy az ország fejlődése csak azon elvek alapján van biztosítva, amelyeket az új párt programja foglal magába. Elavultak a régi pártkeretek, — folytatta azután. Az egységes magyar nemzeti állam kiépítésének érdeke parancsolólag követeli, hogy az eddigi közjogi harcok féltételével a meglévő alapon végezzük az államépítés munkáját. Kétségtelen azonban, hogy ma elsősorban az alkotmány védelmére kell sietni minden magyar embernek. Ez idő szerint a haza alkotmánya veszélyben van, meg kell tehát menteni; a harcban, a mit folytatunk, vegegyen részt az egész nemzet. A jelenlegi alkotmányválságból úgy kell kibontakozni, hogy a király és nemzet között helyreálljon a bizalom és létrejőjön az összhang, mely a jövő századok biztos haladásának alapja. Nem lehet tudni, meddig fog a harc folyni, hiszi azonban, hogy a végletekig menni a hatalom sem fog és belátja, hogy egy nemzetet, mely alkotmányáért küzd, végletekre vinni nem szabad. Az igazság győzhet csupán ebben a harcban és győzni is fog. A válságból való kibontakozást csak hatvanhetes alapon képzelem, más alapon ez nem történhetik. Azt hiszi, hogy e tekintetben alig van ma eltérő nézet. Hiszen a szövetkezett pártok egyértelműen fogadták el a feliratot, mint biztos alapot a kibontakozásra, a felirat pedig a hatvanhetes törvények valószínűsítését követeli. Szerinte a feliratban általánosságban kifejezésre jutott az a program, mely képezheti és képezni fogja a koalíció által alakítandó kormány programját. Csakis a feliratban lefektetett elvek alapján lehet reményleni állami életünk egészséges irányban való fejlődését. Ha haladni akarunk, intézzük el a ma kérdését, készítsük elő a holnapot, mert ezek biztosítják a továbbiakat.

Ezután arról szólt, hogy az ő tábora

Hazajött.

Írta: Vértessy Gyula.

I.

Milyen egész más ez a város
Mióta hazajöttél.
Tavasz van rég, de igazában,
Nekem, ma mult el a tél.

Lombok fakadtak, zöld lett minden,
Virágos lett az erdő,
Csak én előlem fedte el
A tavaszt, téli felhő.

Se bus felhő, fel most szakadt csak
Először mostan látok
A hosszú tél után napot,
Lombot, nyíló virágot...

II.

Álomnak gondolom csupán
Hogy együtt vagyunk újra!

Csak képeket fest tán élénk
Az álom rózsaujja?

S a kép majd gyorsan eltelik
És jön a bus valóság,
Jönnek a könyvek közt telő
Késerves napok, órák...

III.

De ugye nem hagysz el soha,
Való az és nem álom,
Hogy két karomba tartalak
Én édes, szép virágom.

Való, hogy itt vagy s itt maradsz.
Valóság lett az álom;
Az igaz boldogság leszállt
Az égből, álomszárnyon.

IV.

Beszélni sem merünk egymáshoz,
Csak nézzük egymást hallgatag,

Mint éjszakáknak álomképén
Egymást ölelő két alak.

Félnék, hogy egymást felébresztjük
S ezért nem hangzik szó, se csók,
De így is boldogságban uszunk
Mi néma, ébren álmódok...

V.

A régi padon ülök újra,
Hol veled ültem utoljára,
Emlékszel-e a borus estre,
A könyves, csendes bucsuzásra?

Nem voltam itten én azóta,
Nem mertem magam idejönni,
Féltem, hogy minden fájdalom, bü
Szívemből itt majd fel fog törni.

S csak most mertem kijönni újra,
Hogy idovárlak édes téged
S mosolylyal, csókkal üdvözöljük
E könnyel szentelt, bus emléket.

Nemesfaj cukordinnyék már most **Farkas Gyula** műkertész üzletében **Debrecen, Főter** kaphatók
✻ Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan teljesíttetnek. ✻

kell jönniök mindazoknak, a kik a békés, de biztos fejlődés útján kívánnak haladni, a kik szabadelvű és demokratikus alapon látják biztosítva a magyar állam jövőjét, a kik belátják, hogy az Ausztriával való teljes egyenlőség mellett fenálló nagyhatalom európai szükség, a melylyel nekünk is számolni kell. Kívánjuk — mondta — az általános választói jog elvének érvényesítésével a nemzet ügyeinek intézésébe és ellenőrzésébe bevonni az egész nemzetet. Célszerű és a nemzeti érdekeknek megfelelő új beosztást a választó kerületeknek, különös tekintettel a városokra, mint az állami élet gócpontjaira, de figyelemmel arra is, hogy a választói cenzus leszállíttassék, de azért a cenzussal nem bírók szavazati joga is külön rendeztessek. Az új pári kívánja a nemzeti nevelést, a tanítóképzőknek az állam kezébe való letételét, a felekezetek egyenlőségét, széleskörű telepítési politikát, a munkahiány és kivándorlás megszüntetését nagy állami beruházások révén, egységes, igazságos, fokozatos adórendszert, korszerű munkásintézményeket, a gyűlekező jog biztosítását, a közigazgatás államosítását, az önálló magyar bankot és önálló vámterületet, a hadsereg magyar részében az állam nyelvének egy tisztí oktatás, mint a legénység kiképzésénél a vezénylet, szolgálal és vezérlés körül való teljes érvényesítését, magyar udvartartás és a király és nemzet egyetértésének biztosítását. E program ismertetése után azt a reményét fejezte ki Bánffy, hogy a mai nehéz napok elmúlnak és a rákövetkező kibontakozás útjait pártja programja jelöli meg. A régi pártkeretek eltolattak, új pártalakulásokra van szükség az állami élet érdekében, a békés parlamenti munka biztossá tétele céljából.

A tapssal fogadott beszéd után Hoek János és Pisztorý Mór képviselő beszéltek. A szolnokdoboka megyei új-párt elnökévé a népgyűlés előtt tartott értekezleten Torma Miklós volt alispánt választották meg.

Kossuth és Bánffy.

A új-párt dési szervezkedő gyűlésén Bánffy Dezső báró azt a merész kijelentést tette, hogy a felirat megszerkesztése során a koalíció elfogadta az új-párt programját, mely — Bánffy szerint — az összes pártok programjai közül egyedül arra való, hogy annak szellemében megismerjék a rég óhajtott kibontakozást. Bánffy ez állításának érdekes cáfolatát olvassuk Kossuth Ferenc cikkében: Kossuth, aki Herkulesfürdőn időzik, még Bánffy beszéde előtt írta meg cikkét, amelyben ez az előlegezett cáfolat foglaltatik:

A koalíció programja, mely nem program és nem akármelyik párt programjának érvényesítése, hanem pontosan kijelölt nemzeti célokért való és pártkülönbség nélküli és párt-program nélküli törekvés, e koalíciós program erkölcsileg kötelező a szövetségben részt vett minden pártra.

A szövetség ellenzéknek tehát, ami különben is nyilvánvaló, közös programja van. Melyik párt tette hát magáévá Bánffyék programját? Egyik se.

A király nem enged.

A békekötésre alig van remény. A király ugyanis, — mint a bécsi Zeit írja, — a vezényszó kérdésében nem akar engedni, mert a dualizmus összeomlásától félti a monarchiát. A bécsi Zeit cikkének vonatkozó passzusa ez:

— A hatvanhetes pártok megsemmisülése még nem jelenti a magyar vezényszó kérdésének megoldását. Az uralkodó a vezényszó kérdésében nem engedhet, már

csak azért sem, mert ő a magyar vezényszót átmenetnek tartja a dualizmus megszüntetésére s a perszonális unio életbeléptetésére. Ha a Bánffy-féle terv, a hatvanhetes pártok egyesítése sikerülne is, ez még nem jelentené azt, hogy a függetlenségi párt obstrukcióval lehetetlenné tegye azoknak helyzetét. Bánffy terve a legnagyobb szimpátiával találkozik azok előtt, kik a magyar válság ügyét szívükön viselik.

Az általános és titkos választás.

A belügyminiszteriumban néhány nap óta lázas munka folyik. Kristóffy József belügyminiszter ugyanis elrendelte, hogy az általános, titkos, községenként való választásról készítsenek törvényjavaslatot. Mondják, hogy rengeteg adathalmaz van együtt a miniszteriumban s a nagyfontosságú kérdést így alaposan és minden irányban kielégítően dolgozhatják fel. A törvénytervezet munkája már folyamatban van s azzal augusztus közepére elkészülnek. Kristóffynak az a terve, hogy az országgyűlés megnyitakor, az érdemleges ülésen benyújtja a Háznak az általános választói jogról szóló törvényjavaslatot. Természetesen csak abban az esetben, ha akkor még életben lesz a Fejérvár-kabinet. A Neue Freue Presse vásárnapi számában az általános választói jogról és Kristóffynak a szocialistákhoz intézett beszédéről emlékezve, azt tartja, hogy a király már rég elfogadta a kormánynak azt a tervét, hogy új választási törvényt készítsenek. A felség szeretné, ha ezt a törvényt még a Fejérvár-miniszterium ütné nyélbe.

EGYHÁZ ÉS ISKOLA.

Az ev. ref. egyház presbyteriuma a f. évi július hó 30-án el nem intézett ügyek tárgyalása végett f. évi augusztus hó 1-én, kedden délután 4 órakor a szokott helyen „másodszori meghívásra” gyűlést tart, melyen tehát az egyházi törvények 30. §-a értelmében a „jelenlevők többsége határoz.”

Domahidy Elemér főispán ügye.

A főispán lemondása.

Debrecen, augusztus 1.

Domahidy Elemér főispán vásárnap Debrecenbe érkezett s egy napit itt tartózkodás után elutazott. Rövid ideig való itthonléte — már csak azért is — miután hivatalos körökkel nem érintkezett, sok mindenféle beszédre, kombinációra adott alkalmat.

Felmerült az a kérdés, hogy a vármegye jóléti bizottságának határozatával szemben milyen álláspontot foglal el a főispán. Ez a bizottság ugyanis bizalmatlanságot szavazott a főispánnak, a miért a megye hazafias határozatát felterjesztette a miniszterhez.

Ez irányban, — mint értesülünk — Domahidy Elemér hagyja a dolgokat a maga rendje-módja szerint lefolyni. Ő hibásnak nem érzi magát. A közvélemény megnyilatkozását semmiképen nem igyekezett elnyomni. A Kovács Gyula és társai által beadott indítvány szövege teljes eredeti szövegével ment a gyűlésen keresztül, sőt az szövegezésében szigorított.

Mikor azonban a határozat a lapok útján nyilvánosságra jutott, Kristóffy József belügyminiszter sürgönyileg felhívatta Domahidy Elemér főispánt Budapestre. Domahidy Elemér jelentkezett a belügyminiszternél, a hol kinos jelenet folyt le. — Szigorú modorban említette fel a belügyér Domahidy főispánnak, amiért a megye határozatának enyhítéseért nem tett meg semmit.

— Én a közvélemény megnyilatkozását el nem nyomhatom, de nincs is szándékomban. Annak idején lemondásom benyújtottam, most csak megismétlem azt. Kérem azonnali felmentésemet, — szölt a belügyminiszternek Domahidy főispán.

Miután azonban egy esetleges főispán-változás nagy zavarokat idézhetne elő a mostani válságos időkben, a kormány engedékenyebb lett Domahidy Elemér főispánnal. Kérték lemondásának visszavonására s újból kinyilatkoztatták főispánunknak, hogy törvénytelen határozatok végrehajtására nem kényserítik.

Domahidy Elemér főispán ezután nyugodtan jött haza egy napi Budapesti időzése után, a mikor is városi ügyekben járt el a minisztériumoknál.

Mire hazaérkezett, már egy kormányrendelet várta. A belügyminiszter egyenes utasítása volt az, hogy az 1886. évi XXI. t.-c. 57. szakaszának k) pontja értelmében azonnal terjeszse fel a vármegye ismeretes határozatát. Így került a határozat felebbezésre, amelynek alapján Rásó Gyula alispán hatálytalanító rendeletét kiadta, de utóbb visszavonta.

A mai zavaros időkben így áll az ügy, amelynek ezen történetét, a belügyérrel való beszélgetést tudósítónk a legmegbízhatóbb forrásból szerezte be.

Itt jegyezzük meg, hogy a felterjesztésre mindmáig nem érkezett meg a megsemmisítő határozat.

A jog- és pénzügyi bizottság ülése.

Az Olajútó lerombolása.

A választói jog kiterjesztése.

Debrecen, augusztus 1.

A jog- és pénzügyi bizottság tegnap délután Vecsey Imre elnöklése alatt ülést tartott, a melyen azonban a bizottságnak csak nagyon kevés számú tagja jelent meg. Erőteljes megemlíteni, hogy a bizottság-

nak 24 törvényhatósági tagja közül csak dr. Fejér Ferenc volt jelen. A városi tanács tagjai közül jelen voltak elnökön kívül dr. Magoss György t. ügyész, Aczél Géza főmérnök, Ronesik Lajos főszámvevő, Körner Adolf tanácsos, Varga Károly tb. tanácsos bizottsági jegyző.

A tárgysorozatra kerülő ügyek gyors egymásutánban tárgyalattak le s láttattak el javaslattal majd az őszi szeptemberi közgyűlés elé.

Az Olajútó rendezése.

Fontos tárgy volt az Olajútó rendezésének kérdése. Régi évszázados terv már a város e külsőségének rendezése. Most után a jogügyi bizottság meghuzta a lélekharangot a mostani rendezetlen városrész felett.

Romta fog dőlni az olajútó, hogy egy új, modern városrész épüljön a helyére.

Egyértelműleg ilyen értelemben szólatnak fel a jelenlevők s kimondatott, hogy a bizottság javasolja a közgyűlésnek, miszerint az olajútó 1906. ápril 1-én minden épületével le fog romboltatni.

Az ott lakók és háztulajdonosok e napon ki fognak lakoltatni s házaikat tartoznak elhurecoltatni.

Akik ott akarják házaikat újból építtetni, négyyszög ölenként 4 koronáért vehetnek telket igen könnyen törleszthető költségre is. Ebbeli szándékukat azonban 1905. december végéig tartoznak bejelenteni.

Jelenleg az Olajútó telepen házzal nem bíró egyének házépítésre telket ilyen árban nem kaphatnak s hogy egyáltalán építkezhetnek-e ott, azt majd a közgyűlés dönti el.

Egyéb ügyek.

Ezután a bizottság elhatározta, hogy a sárospataki főiskolának 500 korona segélyt javasol megszavaztatni.

A gazdasági bizottság előterjesztése alapján javasolja a bizottság, hogy az 1896 év óta összegyűlt s bevehetetlennek talált legelőbérhátralékot, mintegy 5000 koronát a város irasson le.

Abaujtona megye javasolván a képviselőházhoz felterjesztett feliratában választói jog kiterjesztését, kéri, hogy jövőben ugyan csak azok lehessenek választók, a kik magyarul tudnak, de a kik most választók, azoknak megmaradjon választói joguk a jövőre is, bárha nem beszélnek a magyar nyelvet.

A bizottság javasolja a felirat támogatását, de azt kívánja, hogy a törvénynek vonatkozó ereje is legyen, szóval hogy senki ne lehessen választó, a ki magyarul nem tud, lett-égyen bár ezelőtt választó.

A jog- és pénzügyi bizottság ma délután fél négy órákor folytatja tanácskozásait s a tárgyak fontosságára tekintettel, az elnökség kéri a tagok mennél nagyobb számában való megjelenését.

A VÁROSHÁZARÓL.

A tanács küldöttel. A városi tanácsot a Petőfi-dalkör meghívta holnapi estélyére. A tanács Király Gyulát, Varga Károlyt és Tóby Eleket küldte ki.

Az álmuzugi földbérlet. Debrecen városának álmuzugi 1703 katasztrális hold földjét eddig Hutfész Kázmér birta évenként közel 12.000 korona bérért. Utóbb azonban 43 nádudvari gazdaember ajánlatot tett a városnak, hogy együttesen kiveszik azt a birtokot s holdankint 5 koronával többet fizenek, ha a város árlejtés mellőzésével nekik adja a bérletet. A tanács azonban árlejtést hirdetett a jelzett területre s a holdankint felajánlott öt koronát beleszámította a kikiáltási árba, amely így a bérletet régi ára helyett ötezer koronával tette nagyobbá, összesen 14.400 koronára. A meghirdetett pályázat után azonban olyan bérle-

jelentkezett, aki jóval többet hajlandó a városnak fizetni, ha viszont a város megadja hozzá az engedélyt, hogy a nagybérletből ne csupán 120 holdat, hanem a birtok felét szánthassa fel s művelhesse. A tanács tegnapi ülésében foglalkozott az ajánlattal s a pályázati feltételeket módosította. Először kiadja a birtokot a régi alapon 120 hold művelésének jogával 17,400 korona kikiáltási árral, másodszer kiadja az újabb ajánlat alapján a birtok felének, tehát 500 holdnál nagyobb területnek művelési jogával 20,000 korona bérleti árért. Az árlejtést pár nap mulva ebben az értelemben fogják megtartani.

A debreceni színház ujra-építése.

A városi tanács véleménye.

Debrecen, augusztus 1.

Debrecen város tanácsa tegnap délelőtt tartott ülésén foglalkozott azzal az érdekes tervvel, amely a debreceni színház tökéletes átalakítását öleli fel. A tervezetről részleteiben is megemlékeztünk, hűséges képet nyújtva arról: miben kulminál az átalakítás tervezete.

A városi tanács tagjai előtt Aczél Géza főmérnök hangsúlyozta, hogy a színháznál sűrű egymásutánban merül fel a modern igényekhez mért átalakítások szükségessége. De ő — megvallja őszintén — az átalakítások helyett sokkal célravezetőbbnek tartaná a színház teljes lerombolását, tökéletes újjáépítését. Az átalakításokkal csak ideiglenesen lehetne egyes hiányokon segíteni, míg az újjáépítés megszüntetne minden hiányt s Debrecen igazán modern, nagyszabású, korszerű színházhoz jutna. Hogy azonban a színház ezen újjáépítése megtörténhessék, felmerül a szükségessége a Komáromy-ház lerombolásának.

Kovács József polgármester belátja azt, hogy a színház épülete nemcsak szűk, de sok kívánni valót is hagy fenn. Magától az újjáépítés eszméjétől sem idegenkedik, de abba nem tudna beleenyugodni, hogy az új színházért a Komáromy házat lerombolják. Ennek az épületnek történeti jelentősége van s azt az utókor számára megőrizni eminens kötelesség.

A tanács tagjai között általában az a nézet dominált, hogy a színházat egészen újra kell építeni. Mivel azonban az új színházterülettel kötött szerződés ebbe a törekvésbe akadályokat ékel, egyelőre le kell mondani a megvalósítás lehetőségéről.

Aczél Géza hangsúlyozta, hogy a színház épülete erős, de a belső szerkezete már nem olyan, hogy hosszabb időre fenntartható legyen. Ezen ígyis-ugyis segíteni kell. Egy évi halasztást kér arra, hogy ez irányban tervet és költségvetést készíthessen, még pedig a színház egészen újra építésével kombináltan.

A tanács ilyen értelemben ha-

tározott s a színháznál egyelőre szükséges javításokra negyvenezer koronát szavazott meg.

SZÍNHÁZ.

A debreceni új színháztagjai közül Horváth baritonistát elvesztettük, még mielőtt megkezdhetné volna működését. A jeles erőt a Király színházhoz szerződették. Ma arról értesültünk, hogy elvesztjük Szabó Irmát is, aki pedig határozott kedvence volt a debreceni közönségnek. Hogy pedig a hármias magyar igazság elve valahogy csorbát ne szenvedjen, erős a kilátás arra is, hogy Kiss Irén itt hagyja Debrecen és a Vígsház tagjai közé szerződtek, ahol a Nikó Lina örökébe lép.

Az új színházi páholyok. Zilahy Gyula színházgazdátó tudvalevőleg a színházban a mostani deák-, illetve földszinti állóhelyen 4 páholyt akar építtetni. Az állóhelyet e terv szerint az erkélyre helyezné át. A tanács tegnap foglalkozott Zilahy Gyula erre vonatkozó kérelmével. Meghallgatták a főmérnököt is. Kiderült a szakértői szemlén, hogy a vasoszlopok elhelyezése miatt, a melyeket megbolygatni nem lehet, nem 4, hanem csak 3 nagy családi páholyt lehet itt elhelyezni. Így is készült a későbbi terv, melynek alapján a tanács megengedte, hogy Zilahy a mostani állóhely helyén 3 családi páholyt létesítsen. *Igy tehát hármias bérletben 9 családi páholyra lesz az idén több bérlet hirdetve, mint tavaly.* Az átalakítások úgy a földszinten, mint az erkélyen már az idén készen lesznek az őszi színháznyitásra.

Szerencsétlenség a tanyán.

A cséplőgépbe zuhant.

Debrecen, augusztus 1.

(Saját tudósítónktól.) Megdöbbentő szerencsétlenség történt tegnap a közeli s a gróf Degenfeld Pál tulajdonát képező tanyán. Az aranykalászkok ezreit egy 15 éves ifju kiömlő ártatlan vére pirosra festette. A szédítő gyorsasággal forgó cséplőgép fogas kerekével ragadta a szerencsétlen gyermek lábát s azt szerte szaggatta. Cafatokban csüngött le róla a hus, amint borzalmas helyzetéből kiemelték. A gép fogashengere csaknem darabokra morzsolta bal lábát, melyből többé sohasem lesz ép láb.

Derűs, mosolygós ég virradt az aratókra, akikre a nap forrón tüzött alá. A sűrű fekete füst lassan emelkedett a tűzben izzó lokomobil belsejéből, míg a cséplőgép zakatolásába belevegyül az aratók dala.

Javában folyt a munka. Fent a cséplőgép tetején az etető mellett állott Rácz Dániel 15 éves ifju, kévevágó. A hidról jövő kévecsomókat éles késével felszabadította a kötés alól s tovább adta az etetőnek.

Veszedelemes hely, mely a legnagyobb figyelmet és óvatosságot igényli. Kétszeres óvatosságot kívánt a munkásoktól, hogy a gépről hiányzott a védő korlát. Talán ha megvan, a szerencsétlenség meg sem történik.

Rácz Dániel ugyanis a harmattól nedves s elszórt kalászon megcsuszott. Egyensúlyt veszítve, nem volt mibe kapaszkodnia s velőtrázó sikolylyal a dobba, a fogashengere esett.

A rettenetes pillanatban munkástársa, — a gép etetője nem vesztette el lélekjelölését, mindkét kezével utána kapott az alázuhánó gyermeknek s visszarántotta. Az ifjut kimentette a biztos halálból, ölébe kapta, levitte a gépről s a pázsitra tette.

Halványan, élettelenül feküdt ott Rác Dani. Bal lába a térdén alul hiányzott, a gép azt a részt darabokra szaggatta. Csonka, véres testével borzalmas látványt nyújtott s munkás társai a rémületől némán, szótlanul, szívük mélyéig megrendülve állották körül.

A szerencsétlenül járt Rácot kocsin behozták a kórházba, a hol azonnal műtét alá vették. Szétroncsolt lábát lefűrészték.

UJDONSÁGOK.

A Debreceni Ujság szerkesztősége és kiadóhivatala: Főter, Lamprecht-palota, az udvarban földszint, Telefon 141. Hivatalos órák: Reggel 8 órától 12-ig délután 2 órától este 7 óráig. Este 7 órától a lap szerkesztési és anyagi részét illető minden megkeresés a Debreceni Ujság nyomdájába: Arany János-utca 47. sz. alá intézendő.

* **Eljegyzés.** Szikszay Gyulának, a debreceni társadalom tisztelettel körülvevett tagjának, a Margit-fürdő tulajdonosának bájos és nagyműveltségű leányát vasárnap jegyezte el Bikfalvy Ernő zilahi nagykereskedő. Az eljegyzéshez széles körből fűződik a legőszintébb szerencsekívánat.

* **Tisza István Debrecenben.** Tisza István gróf vasárnap Debrecenbe érkezett és hosszabb időt töltött — az állomáson. Utja itt vitte keresztül, de a városba nem jött be. Tisza István gróf az állomáson hosszan beszélgetett Rásó Gyula alispánnal.

* **Egy orvos tanulmányuton.** Dr. Szász Adolf debreceni orvos holnap, szerdán utazik el három heti tanulmányutjára, melyet Németországban fog tenni.

* **Eljegyzés.** Tegnap tartotta eljegyzését Jankovich Béla adótitzt Püspöky Lajos kedves leányával Margit kisasszonnyal.

* **Bérmálás Debrecenben.** Aug. 19-én jön Debrecenbe dr. Belepóczy Kálmán táborigazgató püspök bérmálni. Amióta erről a róm. katolikus plébánia is kiadta a jelentést, napról-napra sűrűn történnek a jelentkezések. Eddig már felül van a háromszázon a bérmálásra jelentkezők száma. A bérmálásra naponként a róm. kath. leányiskola épületében délelőtt 10 órakor lehet jelentkezni.

* **Bimbóhullás.** A következő gyászjelentést vettük: Mély fájdalomtól megtört szívvel tudatjuk felejtethetetlen fűcskánknak, illetve unokánknak Weill Zoltánnak élete 14-ik hónapjában, f. hó 31-én délután 2 órakor, 1 heti súlyos szenvedés után történt csendes elhunytát. Kedves kis halottunk hült tetemei, 1905. augusztus hó 1-én, délután 3 órakor fognak az izr. hitvallás szertartása szerint, a Postakert 4. számú háztól az izr. sírkertbe örök nyugalomra helyeztetni. Mely végtisztességtételre rokonainkat, barátainkat és ismerőseinket bánatos szívvel meghívjuk. Debrecen, 1905. júl. 31. Bánatos szülei: Weill Árpád és neje szül. Rektenvald Mártha. Nagyszülei: Özv. Weill Arminné, Rektenvald Ferenc és neje, a nagyszámú rokonság nevében is.

* **Láber Mihály visszavonulása.** Már tegnap jelentettük olvasóinknak, hogy Láber Mihály, a debreceni helyivásut érdemes igazgatója rövidesen megváltik állásától s nyugalomba vonul. Híradásunkra Láber Mihály az alábbi sorokkal

kereste fel lapunkat s nyujt egyúttal tiszta képet az ő visszavonulásáról:

Tekintetes Szerkesztő ur!

A mai becses lapjában személyemmel foglalkozik, hírül hozván, hogy ez év őszén megválok a helyivásutól. A hír, mint olyan, való, csak hogy más az indító ok: ugyanis az, hogy nyugalomra van szükségem.

Életemnek 75-ik évét töltöttem be, ebből 53 évet a vasutaknál töltöttem; aki a testet, lelket és szellemet élő vasuti szolgálatot ismeri, befogja látni, hogy az, aki 53 évet a vasutnál actív szolgálatot tett, annak nyugalomra már nagyon is szüksége van. Ez az egyedüli ok, a miért a helyivásutól készülök megválni.

Arra a 12 évre, melyet a helyivásutnál tölteni szerencsém van, mindig örömmel fogok visszaemlékezni, mert az a nagy elismerés, bizalom és jóindulat, a melyben igazgatóságom minden egyes tagja részéről részesültem, örökös hálára kötelez.

Nagyon lekötelezne, ha tek. szerkesztő ur fenti soraimat becses lapjában közzé tenni kegyeskednék. — Kiváló tisztelettel: *Laber.*

* **Világjáró deákok.** A debreceni középiskolák három növendéke Jakobovits Imre, az ev. ref. kollégium nyolcadik osztályának, Kaufmann Lajos a róm. kath. gimnázium nyolcadik osztályának és Vági Sándor az áll. főreáliskola hetedik osztályának növendékei a vakáció elején gyalog indultak világjáró utra. A három ifju eddig már óriási utat tett meg s tegnap Romániából irtak hozzánk levelet. Onnan Brassón és Orsován keresztül Szerbiába mennek s onnan térnek vissza Debrecenbe.

* **Tűz.** Nagy tűz pusztított tegnap Budaházy Lajos halápi tanyáján, mely körülbelül 118 kéve rozst hamvasztott el. A kár meghaladja az ezer koronát. Hasonló módon pusztult el Hidvéger József tanyáján egy szekér, mely rozskeresztekkel volt megrakva. A tűz teljesen elhamvasztotta s szerket is. Az elégett rozst mindkét esetben biztosítva volt.

* **Elfogott tolvaj.** A csendőrség Kerekes Sándor csapókereti lakos kérésére elfogta Balló Lajos napszámot, akit lopással vádol. Pár nappal ezelőtt ugyanis nála dolgozott, mely idő alatt több értékes ruhaneműt tulajdonított el tőle. A csendőrség Ballót, aki különben a lopást beismerte, átadja az ügyészségnek.

* **Az utcai álm ára.** Fejébe szállt tegnap a bor Mezei András Teleki-utcai lakosnak és ólomsúlyljal nehezedett rá. — Az egyensúlyljal erősen harcban állott s tántorgó léptekkel igyekezett haza. Lábai azonban megtárgadták a szolgálatot s elterülve a földön, mély álomba merült. Mikor felébredt, órája, láncja és pénztárcája, melyben négy korona volt, eltűntek. — Üressébbel, kifosztva ment a rendőrségre, hol panaszt emelt.

* **Szökés a katonai fogságból.** A Vilmos-huszárok laktanyájában pár nap előtt két huszár került a kaszárnyában levő fogházba: az egyik szakaszvezető, a másik közkatona. A büntetésük kisebb időre terjedt s már két nap múlva szabadultak volna. Ezt a két napot sem bírták bevárni, hanem tegnap este felfeszítve a fogda ablakának vasrácsát, mind a ketten elmenekültek. A szökést azonban hamar észrevették a kaszárnyában s mindjárt megtették az intézkedéseket,

hogy a két katonát előkerítsék. A szakaszvezetőt megtalálták szive választottjánál a Simonffy-utcon s a katonai őrzőket visszakísérte a kaszárnyába. A másik azonban úgy látszik elmenekült.

* **A cselédleány vagyona.** Rossz sáfárnak bizonyult Kács Miklós, aki erről a Fodor Julis kárára levizsgázott. A szegény cselédleányt, állítása szerint, ugyanis érzékenyen megkárostitotta, mert a rábizott ruháit engedély nélkül elzalogosította; a ruhák egy kofferben voltak bezárva, melynek kulcsa Fodor Julisnál volt. Ez azonban csöppet sem aggasztotta Kács Miklóst, mert mint a következményekből látható, kulcs nélkül is hozzá tudott férni a ruhákhoz. Fodor Julis most a rendőrség útján akarja azokat visszaszerezni.

* **Zádor Lajos szobra.** A debreceni első takarékpénztár, amely kulturális célokra mindig meghozza a maga áldozatát, hosszú időn keresztül segélyezett külföldi tanulmányutjában egy tehetséges fiatal szobrászt: Somogyi Sándort. Ez az ifju legutóbb is a takarékpénztár segélyével Rómába folytatta szobrászati tanulmányait. — Most, hogy visszajött, hálából kedves meglepetésben részesítette Zádor Lajost, a takarékpénztár igazgatóját. Elkészítette a Zádor Lajos életnagyságu szobrát, amely első pillanatban élénk, sőt kétségtelen bizonyosságot tesz arról, hogy a takarékpénztár érdemes ifjut segített szobrászati tanulmányában. — A szobor Zádor Lajost egy papírlappal kezében a megszólalásig hűen ábrázolja. Mintha csak beszédet akarna tartani a takarékpénztár dísztermében, ahová azt elhelyezték. A szobor alkotást számosan megtekintették s a kifejezésteljes alkotás meglepett mindenkit. Somogyi Sándor különben már nevet vivott ki magának a fiatal szobrászok között s legutóbb is egy honvéd emlékszobor készítésére kapott pályázatot.

* **Megnyitó előadás a cirkuszban.** Sidoli cirkuszával ma reggelre érkezik meg Debrecenbe Nagyváradról, ahol legutóbb előadásait tartotta. A cirkusz építését nyomban megkezdik s már este nyolc órakor villamos világítás mellett megtartják benne az első előadást.

* **Köszönetnyilvánítás.** Mindazon jó barátunknak, ismerőseinknek, rokonainknak s a gyászoló közönségnek, kik felejtethetetlen Lipót kis fiam elhunytá fölött részvétökkel mélyszéges és fájdalmas gyászuunkat enyhíteni szivesek voltak, ez uton mondok ugy családom, mint a magam nevében is hálás köszönetet. Debrecen 1905. aug. hó 1-én. Riesz Lipót cukrász.

* **Elveszett könyv.** Elveszett egy Horváth István névre kiállított betegségleyezési könyv. A becsületes megtaláló kéri, hogy a könyvet, amelynek ugy sem vehetné hasznát, adja be lapunk kiadóhivatalába.

* **Köszönetnyilvánítás.** Mindazon jó ismerősök, rokonok, barátok, barátnők, kik szeretett Margit leányunk végtisztesség tételén személyesen megjelentek s ez által mély fájdalomunkat enyhíteni igyekeztek, nem különben a debreceni Munkás Dal-egylet elnöksége és összes tagjának, kik a temetésen gyászdalok éneklésével közreműködni szivesek voltak, ez uton mond hálás köszönetet id. Nicht József és családja.

* **Köszönetnyilvánítás.** Mindazon urak és hölgyek, a kik a jótékonyági egyesület koronás asztaltársaságának 1 éves fennállásának ünnepélyén közreműködtek és megjelenésükkel annak sikerét elősegítették, fogadják ezúton is legőszintébb köszönetemet. Debrecen, 1005. július hó 31. Tökök Károly elnök.

* **Dohány és szivar árudában** fiatal leány elárúsítónak felvétetik. — Feltétlenül megkívánthatik, hogy számolásban gyakorlott legyen. Cim a kiadóhivatalban.

* **A Hungária-kávéházban** naponta zeneestély tartatik.

* **Napernyőket** rémölcsön ajánl Bartha Kálmán üzlete, főtér.

* **Antidol a legjobb gyógyszer:** fejfájás, ideges fejfájás, nátha ellen. A szert nem kell bevenni, egy pár csepp a tenyérre eldörzsölve s a használati utasítás szerint belélegzve: azonnal megszűnteti a bajt. Sok ezer ember használja minden nap s mindenki jót mond róla; kérdezzé ismerőseit, hogy használta-e már az Antidolt? Egy üvegeske ára 1 korona 20 fillér; 35-ször mulaszthatja el vele fejfájását. Debrecenben kapható: Mihalovits, Gress Nagy Ferenc, Muraközy, Tóth Béla és Baláss Ödön gyógyszerész uraknál.

* **Hímzett vászon és batizt bluskelmék** legolcsóbban kaphatók Barthánál (városház).

* **A legfinomabb likörök házilag** való előállítására, valamint kitűnő zamatu s kiváló jóságú *rum* és *cognac* házilag való elkészítésére legalkalmasabb a híres, angol **Likör- és Rhum-kivonatok**, melyek különböző fajokban és igen jutányos áron szereshetők be **Mihalovits Jenő** „Kigyó” című gyógyszerteráiban, Debrecenben, a városházzal szemben.

* **Valódi angol zephir blusokat** mérték szerint 7, 8 és 10 koronáért készített Bartha, főtér.

* **A híres Hajdusági bajuszpedró,** csodahatását külföldön is elismerik, mert bajusznövesztő hatása meglepő gyors. — 1 doboz 50 fillér. Kapható **Gress Nagy Ferenc** gyógyszerésznél, Debrecen, Kossuth-utca 8. sz. „Aranyegyszaru” gyógyszerter.

Betörő a polgármester házában.

Elfogott rabló.

Debrecen, aug. 1.

A polgármester Hatvan-utcai házában van Kovács Géza kereskedése, ahonnan egy idő óta következetesen tűntek el különféle árucikkek s a pénztár készletét is rendszeresen dézsmálta a tolvaj. Jó darabig nem tudtak a nyomára jönni, hogy ki a bűnös, míg végre tegnap tetten érték.

Zákány László, a ki jó barátja a megkárosított Kovács Géza kereskedőnek, tegnap este hazafelé menve észrevette, hogy a Kovács Géza boltalatti pincéjében gyöngye világosság van. Feltűnt ez neki és érdeklődni kezdett az iránt, hogy ki van a pincében. A házbelieknek szólott, akikkel azután együtt kezdtek kutatni az indokolatlan világosság oka után.

Időközben értesítették a tulajdonost s az előhozott kulccsal felnyitották a boltajtót. A boltból lejáratt vezetett a pincébe. Azon mentek le. Amikor lefele haladtak, hallották, hogy valaki szalad, leérve, látták is, hogy egyenesen a pince feljáró felé igyekszik. Utána siettek, de a tolvaj gyorsabb volt. Hirtelen felrántotta a pinceajtó riglizóját s amikor szabadba érve azt hitte, hogy menekül, a polgármester állott előtte.

Az így megcsipett és elfogott tolvaj egy suhanc volt, aki a vallomásán során töredelmesen beismerte, hogy rendszeresen dézsmálta az üzletet. Alkulosa volt a pinceajtóhoz, azon ment le a pincébe, onnan fel a kereskedésbe s ilyenformán hosszú ideig működött zavartalanul.

Mikor tegnap elfogták, tizenhét korona készpénzt, egy csomó bélyeget, egész halom cigarettát és harminc darab fürdőjegyet találtak nála. A betörő suhancot, aki érzékenyen károsította meg Kovács Géza kereskedőt, átadták a rendőrségnek.

A politikai helyzet.

Éjjeli távirat.

Augusztus 1.

(Saját tudósítónktól.) A politikai helyzet, — mint Apponyi Albert ma a vezérő albizottságban is megállapította, semmit sem változott. A 67-es pártok egy párttá egyesülése Apponyi szerint is kívánatos.

Mai hireink a következők:

Budapest, július 31. A vezérő bizottság albizottsága ma d. u. 5 órakor ülésezett Gullner Gyula elnöklésével, a melyen megállapították beható tanácskozás után a vezérő bizottsághoz terjesztendő előterjesztés szövegét, melyről azonban a kiadott kommunikék felvilágosítással nem szolgálnak.

Apponyi Albert, aki szintén jelen volt az ülésen, kijelentette, hogy a helyzet változatlan. *Ami Bánffy-nak a 67-es pártok egyesülésére vonatkozó törekvését illeti, helyesli. Így azok a „szabadelvű” pártiak, a kik ellenzéki pártokba nem lépnek be, egyesülhetnek s a koalícióba beolvadván, a nemzeti ügy szolgálatába léphetnek. Hiszi, hogy Bánffy akciója nem lesz meddő.*

Juszt Gyula nyilatkozatával szemben Apponyi kijelentette, hogy a képviselőházat *ex-lexben elnapolni még törvénytelenebb dolog, mint ex-lexben feloszlalni, mert az elnapolás kijátszása a parlamenti ellenőrzésnek.*

Kossuth Ferenc augusztus 9-én érkezik Budapestre. 10-én részt vesz Pest megye rendkívüli gyűlésén és a délután tartandó vezérő bizottsági ülésen.

Apponyi Albert gróf legközelebb fel fogja keresni báró Bánffy Dezsőt s tárgyalni fog vele a 67-es pártok egyesítése tárgyában.

Alcsut tragédiája.

A feloszlatt udvartartás.

Alcsut, július 31.

Az elhunyt József főherceg kedves fészke, Alcsut, nagy gyászban van. Alig heverték ki azt a fájdalmat, amely a felejthetetlen emlékü főherceg halálával érte az alcsutiakat, újabb csapás szakadt rájuk. A fiatal József főherceg és az édes anyja, Klotild fenséges asszony *feloszlatták az alcsuti udvartartást.* A cselédséget, kocsisokat, lakájokat elbocsátották és a kastély lakatlan szobáit két komornyikra bízták, akiknek azonban tudtukra adták, hogy semmiféle nyugdíjra nincsen igényük, bármely pillanatban elbocsáthatják őket a szolgálatból.

A gyönyörű, boldog és szerencsés Alcsut lakosságát váratlanul érte ez a csapás. Ahány élő lélek van a környéken, valamennyi bánatos. Alcsutnak kétezer lakosa közül ezerhatszáz a főhercegi kastély körül élt. Büszkék voltak a

főhercegi családra, amely köztük élt s a mellett, hogy anyagilag ellátta őket, bizonyos nivót is kölcsönzött Alcsutnak a többi környékbeli faluval szemben.

Libits Adolf jószágközmányzó a kastély udvarán összegyűjtötte a cselédséget és tudtukra adta, hogy a fenséges család *feloszlatta az alcsuthi udvartartást,* elbocsátja a cselédséget és mindössze két lakajt tart meg a szolgálatban. A kik tíz esztendő óta vagy még régebben alkalmazottai József főhercegnek, nyugdíjat kapnak, a többiek pedig *kéthónapi fizetésüket kapják végkielégítésül.*

Gábris István, a főherceg kocsisa, a kinek az apja is negyvenhárom esztendőn keresztül hordozta József főhercegre magát az édes apját, a palatinust, megkérdezte alázatosan Klotild főhercegnőt, hogy miért is hárt Alcsutra ez a veszedelem.

A főhercegnő nem vette rossz néven a régi cseléd merészségét és válaszolt is reá:

— *Szegény asszony vagyok én már Gábris, — mondta meleg hangon a fenséges asszony — sajnálom magukat, nem tartatok ilyen nagy udvart Alcsuthon.*

A főherceg minden vagyonát, birtokát a fiára, József Agost főhercegre hagyta, aki köteles az évenkénti jövedelméből bizonyos összeget az anyjának és két leánytestvérének adni. Klotild főhercegnőnek jogában van azonban az alcsuthi kastély lakosait használni és ott fentartani az elhunyt fenséges ur udvartartását. Ezt az udvartartást azonban feloszlatta a fenséges asszony, aki valószínűleg vissza sem tér többé Alcsutra.

— Itt minden, minden az elhunyt emlékeztet! — mondta egy kedves embernek a fenséges asszony — elutazunk — felejtjen.

TÁVIRATOK.

Norvégia királyjelöltje.

Bécs, július 31. Párisból ide érkezett hírek szerint a norvég trónra Eitel Frigyes, Vilmos német császár másodszülött fiát szemelték ki.

Vilmos császár és Ferenc József király találkozása.

Berlin, július 31. Itteni udvari körökben az a hír van elterjedve, hogy Vilmos császár ősszel Ferenc József királlyal találkozik. A találkozásnak, tekintettel a legutóbbi hónapok eseményeire, nagy politikai jelentőséget tulajdonítanak. Egyfelől a magyarországi helyzet, másfelől pedig újabb zavarok veszedelme a Balkán-félszigeten indítja a két uralkodót a találkozásra.

A német-bolgár kereskedelmi szerződés.

Berlin, július 31. Az új német-bolgár kereskedelmi szerződést ma hitelesítették az itt összegyűlt német és bolgár kiküldöttek.

Érdekes öngyilkosság.

Nagyvárad, július 31. Tötös Károly itteni építési nagyvállalkozó ma a kávéházban egy levelet adott át egy ujságírónak, azután azt mondta:

— *Azután szépen írja meg az öngyilkosságomat.*

Az ujságíró mikor felbontotta a levelet, akkor látta, hogy bucsu-

levél az s hogy Tötös Károly öngyilkos akar lenni. Az ujságíró azonnal Tötös Károly lakására ment, hogy megakadályozza az öngyilkosságot. Mikor belépett, Tötös szavakkal fogadta:

— Én végeztem magammal.

Ezzel gyorsan revolvert rántott elő s főbelötte magát. Azonnal meghalt.

Oroszországi események.

Pétervár, jul. 31. A fekete flotta legénysége közt nagy összeesküvésnek jöttek nyomára. Ugy tervezték, hogy gyakorlat közben kiteszik a tiszteket a partra s azután elfoglalják Sebasztopolt arzenálostól, erődöstől együtt s a cártól alkotmányt erőszakolnak ki. Az összeesküvés felfedeztetvén, a legénységet ki fogják cserélni.

Magyar ezredek áthelyezése Bécsbe.

Budapest, július 31. Osztrák körorok most azon mesterkednek, hogy a magyar ezredek Ausztriába s különösen Bécsbe helyezék át. Beavatott forrás szerint befejezett lény, hogy a budapesti 32. és a győri 19-ik gyalogezredet Bécsbe helyezik át. De az osztrák ezredek hozánk való telepítése még sem sikerült, miután a két ezred helyett a Bécsben székelő 6. és 72-ik magyar ezredek helyezik vissza, — haza.

A görög kitüntetések.

Athén, július 31. A király ma személyesen nyújtotta át Rally miniszterelnöknek a Megváltó-rend nagykeresztjét a parlamenti ülészakban tanusított rendkívüli szolgálatai elismerésül. Vilmos császár Mavromihalisz herceg konstantinápolyi görög követet a vörös sas-rend nagykeresztjével, a szultán a követ nejt a Sefakat-rend első osztályával tüntette ki.

Szociálisták gyűlése.

Budapest, július 31. A szociálisták augusztus 13-ikára Budapestre nagy gyűlést szerveznek, melyen hiszik, hogy legalább 100 vidéki szervezet fog küldötteket felküldeni. Ugyanakkor az országban 250 helyen lesz gyűlés.

Az orosz forradalom.

Pétervár, július 31. Carszkoje Szelóban a katonai szemle két gyanus ember letartóztatása miatt elmaradt.

Pétervár, július 31. A cár a matróz-zavargások megvizsgálására bizottságot küldött ki, amelyben a tengerészeti miniszter fog elnökölni.

A sárgaláz.

New-Orleans, július 31. Tegnap sárgalázban heten haltak meg, 29 új megbetegedés fordult elő. Az elhaltak, egynek kivételével, olaszok és osztrákok.

A háború.

New-York, július 31. Sato japán követéségi titkár egy interview során tagadásba vette, hogy báró Komura Roosevelt sürgetésére beleegyezett a fegyverszünetbe. Ellenkezőleg, Japán a béke megkötése előtt fegyverszünetet sem fog kötni, mert Oroszországot csak Japán agresszív politikája kényszerítheti arra, hogy az elébe szabott békefeltételeket elfogadja. Mandzsúria közös

megszállása Japán és Oroszország által a jövőben nincs kizárva. Japán a békekötés után az adókat azonnal felemeli.

Berlin, július 31. Kína követeléseire vonatkozólag egy kínai diplomata kijelentette, hogy az ország összes alkirályait és kormányzóit felhívták, adjanak véleményt, hogy milyen állást foglaljon el Kína Mandzsúria jogtalan megszállása miatt.

Mindenféle nyomtatványt

gyorsan, izlésesen és olcsón

kiállt a

Debreceni Ujság

nyomdája,

Lamprecht-palota 42.

H I R E K.

Éjjeli posta.

Szivarcesempészet nagyban. (Éjjeli express tudósítás.) A párisi rendőrséget a napokban Prevost Louis bernissadi kereskedőre figyelmeztették, a ki nagyon gyakran utazik Párisba és minden egyes utazásánál nagymennyiségű szivart csempész be. A fellejtés után a rendőség külön őrt állított Prevost ur részére és türelmesen várta a csempészt. Prevost tegnap meg is érkezett és csomagjait át akarta vinni a vámon. A rendőség azonban — dacára annak, hogy a csomagok üvegtartalmaknak voltak feltüntetve, alapos vizsgálat alá vette azokat. Rövid vizsgálat után csekély 10,000 darab havanna szivart találtak a csomagokban üvegek közé elrejtve. Az árut elkobozták, a csempészt pedig letartóztatták.

Szerencsétlenül járt tisztviselő. (Éjjeli express tudósítás.) Dénes Rezső banktisztviselő tegnap reggel Budapesten a Teréz köruton leugrott egy robogó villamosról. — Elesett és csuklóban eltörte a balkarját. A mentők Erzsébet-körut 48. számú lakására vitték.

Hercegnő és riporter. (Éjjeli express tudósítás.) Károly dán trónörökös menyje, a ki angol király leánya és akinek nemrégiben volt a fiatal herceggel az esküvője, nemrégiben Hágából Londonba akart utazni s utközben egy ujságíró látott, aki lázasan jögyezgetett. Erre a hercegnő jegyzőkönyvéből papiroslapot szakított ki, gyorsan néhány szót írt rá, a papirost kis golyóvá gyurta össze s odadobta a meglepett riporternek. A papiroson ez állott:

— Ugy-e, rólam ír? Nagyon szeretném, ha én volnék most — a riporter.

Londoniak nyaralása. (Éjjeli express tudósítás.) Londonból írják: Azoktól az emberektől, akik a hosszú londoni szezon végén kimerülten ünneppnapjaikat nem konvencionális módon töltik el, éppen nem vehetni rossz néven, ha bujnak az emberek elől. Ez természetesen a tengeri fürdők vendéglőiben nem lehetséges, mert ugyanazokkal találkoznak, akik most megunták Londonban az életet. Igazi szabad napokat egészen másképpen szerez a londoni ember magának. Így például „caravan“-okat készített el. Ezek több szobára berendezett kocsik, melyeket két ló cipel faluról-falura. A kocsiban van sátorponyva is, amit az utmentén akárhol is kifeszítenek. Az utasok a szabadban töltik a napot, itt főznek, szórakoznak, kirándulásokat tesznek s bejárják egész Angliát. Akik jobban szeretik a vizet, apró hajókon élnek a Themésén. Nertolk mellett az ingoványok között tömémenten ilyen hajó van s boldog lakosai zavartalanul élhetnek Robinson Crusoe mintájára. A hajóban alusznak és főznek, napközben pedig vagy halásznak a

tavakon, vagy a partra mennek vadászni. A kiknek nem telik arra, hogy ilyen hajócskát béreljenek, azoknak megfelelnek a bungalovok is, amik alatt kiszolgált vasuti kocsik értendők. Ilyen vasuti kocsikból valóságos város van Brightontól nyugatra, a suffexi partokon. Hetenkint néhány guineáért megkapni azokat butorokkal együtt s nagy előnyük, hogy alig harminc lépésre vannak a tengertől. Még olcsóbb, de sokkal kényelmelenebb a sátoztábor, melyet a tengerparton, a Themse-szigeten s a partokon szoktak berendezni s melynek lakói valósággal családi életet élnek. Rendszeresen egyesületek szoktak tagjaiknak ilyen sátoztáborokat berendezni.

Prielle Kornélia szanatóriumban. (Éjjeli express tudósítás.) A legbájosabb nagymama, akit mindnyájunk aggódó szeretete környezett legutóbb ejátszott szerepében, a melybe „beugratták“, a Budapest környékén levő margitszigeti szanatóriumba vonult vissza, hogy nyugalalmát visszaszerezze. — A matrónát tegnap reggel hat órakor vitték ki kocsin. Nevelt leánya, Kovács Ilona volt a kísézője s az intézet vezetőjével megállapodott, hogy a nagyasszonyt a leggondosabban ápolják és ne tőrjék, hogy a pihenő asszony nyugalalmát Vander Hoske megzavarja. Az intézet orvosa reméli, hogy Prielle Kornélia hamarosan visszaszerzi lelkének elvesztett nyugalalmát.

Német diplomaták a magyar hadseregéről. (Éjjeli express tudósítás.) A bécsi Mittagszeitung ma a következő meglepő berlini táviratot közli: A német diplomatákat a magyar ellenzék szünni nem akaró nyakassága a hadsereg kérdésében nagyon kellemetlenül érte. Magyarország magartása annál kellemetlenebb nekik, mert a magyarok eddig, ellentétben a szlávokkal, a Németországgal való szövetségnek erélyes és hű hívei voltak. Az önálló magyar hadsereg létesítésének eszméjét nagy bizalmatlansággal fogadják. Azt hiszik, hogy Vilmos császárnak Ferenc József királlyal való találkozásával ez a kérdés is szóba kerül.

Öngyilkosság. (Éjjeli express tudósítás.) Billig György budapesti fűszeres neje tegnap Úteg-utca 22-ik számú lakásán patkányméreggel megmérgezte magát. Súlyos sérüléseivel a Rókus-kórházba vitték, ahol ma reggel meghalt. Holttestét a törvényszéki orvostani intézetbe szállították.

A nemezis. (Éjjeli express tudósítás.) Párisból írják: Mayre Elza, egy tizenkilenc éves varróleány nyolc nap óta hiába keresett munkát, Kétségbeesésében a Solferinohidról a Szajnába ugrott. Egy munkás, aki látta, amint a habokba vetette magát, azonnal utána ugrott s a hid alatt kavargó örvény mind a kettőt elragadta. Halálos veszedelemben voltak, amikor egy rendőr csónakon odaévezett s az utolsó pillanatban kimentette őket. A partra jutva, kocsit ment, hogy a még mindig alélt párt kórházba vigye. Utközben azonban a kocsit összeütöztött egy omnibuszszal s a lány olyan súlyos sérüléseket szenvedett, hogy a helyszínen meghalt, a munkás fölépülésében szintén nem biznak az orvosok.

CSARNOK.

A kincsásó.

— Regény. —

Írta: J—y. Á—d.

(Folytatás.)

Ő, a mint már tudjuk, az idegennel a koreszmában találkozott s a kíváncsiság, me-

lyet annak elzárkózott magaviselete benne gerjesztett, készleté, hogy őt megszólítsa, mert történetesen senki sem volt jelen.

Csodálkozással hallotta, hogy az fölé mindent tudott; még azt is, minő tusája volt a molnárral. Ennek megemlékezésénél egész vére feje felé szökelt s megesküdött, hogy ilyen, vagy amolyan módon megboszulja magát.

Ekkor azt vélé az idegen, a legjobb bosszu az lenne, ha törekednék még jobban meggazdagodni; azért közelebb nyilatkozott annak módjáról, tudtul adva Antal gazdának, hogy a vidéken a háborus idők óta kincsek vannak elrejtve s ő épen azért van itt, hogy azokat kikutassa, minek előérésére titkos mütékekkel él.

Hitetlenül mosolyogva vélé Antal, hogy rejtett kincsek mégis a ritkaságok közé tartoznak; de bensőleg e nyilatkozatok termékeny földbe estek, mert nem volt ment a nép között elterjedt babonahittől. Azért fel is hagyott minden ellenmondással, midőn az idegen, erősen szemébe tekintve biztositá, hogy az nem oly nagy ritkaság; de igen is sok nehézséggel jár azoknak kiemelése; de teljesen elvakította birvágya, midőn örvendetes meglepetésére hallotta, hogy saját telkén is és pedig a domboldalban háza mögött van rejtett pénz, ott a bokrok alatt és pedig a láng után itélve, melyet a kincsásó tegnap látott, nem kevés.

A vidéken ugyanis nagyon el volt terjedve, hogy bizonyos időkben az elásott kincsek felett kékes lángot lehet égni látni. Ezen est óta Antalnak semmi nyugta nem volt. A titkolódzó idegent addig rábeszélte, míg ez megígérte, hogy e látványt neki is megmutatja s a kincs kiemelésénél segítséget nyújtson; természetesen gazdag jutalom ellen.

Jutalomra nincs szükségem! — szóla ez megvetőleg mosolyogva — hisz tudja, hogyan szerezhetek magamnak pénzt, ha szükségem van reá. Én mindennel vagyok ellátva.

Ezen önzetlenség a fősvény szemében megdönthetetlen bizonyítéka volt annak, hogy az idegen igazat beszél.

Midőn másnap este látogatába jött hozzá az idegen s éjfélkor a kert végső végén széles, egy lábnyira fellobogó, kísérteties lángot mutatott neki, borzadályában égnék meredek hajai, fogaival didergett s egész testén remegett. Ekkor annyira meg volt győződve, hogy az idegenért tűzbe ugrott volna. Ezóta csak egy gondolat éltele őt, csak egy kívánata volt, a pénznek birtokába jutni.

Másnap ez egész falu nagy bámulatára tetemes összeget ajándékozott a szegényeknek. A legesekélyebb ellenszegülés nélkül, — mivel készpénzzel épen nem bírt — egy tehenet adott el, hogy annak árát a kincsásónak adja, ki azzal a közel városba sietett, hogy néhány igen szükséges de drága tárgyat vásároljon; sőt még nagyobb áldozatokat is hozott volna, ha kívánták volna azokat tőle. Azért mindenképen oda törekedett, hogy az ismeretlent minden szükségessel ellássa.

Csak egy tölté el gonddal. A kincsásó ugyanis azt mondta, hogy a kincs kiemeléséhez egy koporsószege van szüksége, melyet egy szűznek kell éjfélkor a temető csontházából hoznia. Itt csak Anna segíthetett.

Holnap este birnia kellett szeggel, mert holnaputánra, pénteki napra, készültek a titokteljes mütéhez s azért rábeszélte iparkodott a leányt, hogy a berzadályos menetet teljesítse.

Ah, mit, istent káromlani — felele mogorván a leány vonakodására, — hisz káromlásról itt szó sem lehet. Talán valami rossz az, a mire rávanni akarlak? Nem kényszerítlek, hogy lopj, vagy —

Nem tehetem! — jajgatott kezeit összekulcsolva a leány.

Nem teheted? — kiálta. Jól van! Holnap estig megfontolhatod. Ha akkor sem akarod tenni, akkor kidoblak a hásból, mint lusta, háládatlan lényt, a mely nem érde-

mes, hogy kenyeremet egye! — Ezzel megragadta kalapját, kirohant az ajtón s a kocsimába sietett.

(Folyt. köv.)

NYILTTÉR.*)

Nyilatkozat.

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy a Blau Lipót és utóda cégtől, melynek teljes 20 évig munkatársa és az utóbbi 4 évben teljhatalmu üzletvezetője voltam, a mai napon saját kérelmem folytán barátságos uton megváltam és helyben a Darvas testvérek-féle helyiségben a közeli napokban egy a mai kor igényeinek megfelelő arany-, ezüst-, ékszer- és óra-üzletet nyitok.

Megköszönve azt a bizalmat, melyben úgy mélyen tisztelt vevőim, mint általában a n. é. közönség eddigi működésem alatt részesítettek, kérem, hogy azt új vállalatomra is átruházva, esetleges bevásárlásaikat részemre fentartani kegyeskedjenek.

Kiváló tisztelettel:

Rose Dezső,

a Blau Lipót és fiai utóda cég volt üzletvezetője.

* E rovat alatt közlöttékért nem vállal felelősséget a Szerk.

Felhívás!

gazdálkodók és géptulajdonosok figyelmébe.

Ajánlva vízmentes, asztagtakaró és cséplőgépekre való ponyvákat, szegedi kenderzsákokat, pokróczokat, zsákkötöző és dohányzsinógot, igen olcsó árban. Kívánatra mintákat is küldök. 1043

Wiener Adolf,

ponya és zsák gyári raktára és kölcsönintézete
Debreczen, Kossuth-utca 27. szám

Cipő-gyár

felállításához

Társ kerestetik

4-5 ezer koronával, mely Első Debreceni cipőgyár címen a jövő hóban alakul meg. „Biztos jó jövő”.

Lebovits és Weisz,
Simonffy-u. 19.

1274

Uj Vasöntöde és Géplakatosság.

Hortobágy malommal szemben. Debreczenben.

Szíves figyelmébe ajánlja a gazdaközönség és géptulajdonos uraknak a nyári időnyen előforduló mindenféle 1194

gép- és kovácsmunka, valamint vas- és rézöntés, esztorgályozás, bármily időszakban, gyorsan, pontosan és jutányosan teljes felelősség melletti elkészítését

F. Á. és Bozsik.

Szőnyeg vásár!

A raktárunkon lévő szőnyegek nagy részét mélyen leszállított áron árusítjuk el.

Különösen ajánljuk elsőrendű minőségű

Brüsszeli szőnyegeinket

igen szép mintákban, melyek 3 frt 20 kr. helyett 1 frt 80 kr.-ért kaphatók.

Nagy mennyiségű maradék szőnyegek minden fajból

tötelesen leszállítva.

Ezen kedvező bevásárlási alkalom csak néhány hétig tart. 1264

Szabó Lajos Fiai cégnél
Debreczen.

Üzlet átvétel!

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy helyben Péterfia-u. 4. sz. a. 35 év óta fenálló s jóhírnevű férfi, női s gyermek cipő üzletet RÓTH JÁNOS urtól mai napon át s magvettem s azt ezután

Róth János Utóda

FIÁK LAJOS

cég alatt fogom vezetni. — Főüdvözlésem, hogy jó áruval, szolid árakkal s pontos kiszolgálással a n. é. közönség b. pártfogását kiérdemljem s azt magamnak továbbra is megartsam.

Becsés pártfogást kérve, maradtam mély tisztelettel

Róth János Utóda

Fiák Lajos

1276

cipész.

Csak 12 napig.

CIRCUS

SIDOLI CÁSAR.

200 személy.

123 ló.

A vásártéren.

Legnagyobb és legelegansabb
TENT-CIRCUS.

Ma kedden, augusztus hó 1-én este 8 ó.
nagy megnyitó

DISZ-ELŐADÁS.

A műsor 18 számot tartalmaz.

Fellépte SIDOLI CÁSAR igazgatójának saját idomított lovaival.

NON PLUS ULTRA!

NON PLUS ULTRA!

Fellépte a legjobb művészeknek és művésznőknek, valamint a Ballet-csoportnak.

Helyárak: Páholy ülés 3 kor. 50 fill.
Zárszék (számozott) 2 kor.
50 fill. I. hely 1 kor. 60 fill. II. hely 1 kor. 30 fill. Karzat 60 fill. — Gyermek 10 éven alól, katonák őrmestertől lefelé I. helyen 1 kor., II. helyen 60 fill., karzaton 40 fillért fizetnek.

Jegyek előre válthatók Borsos Kata üzletében, Városházánál.
Részletes műsor este a círcsban.
Buffet a círcsban.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Díja 10 szögig 4) fillér, minden további szó 4 fillér, vastagabb betűkkel nyomtatott szó 4 krajcár, 6 fillér.

Levélbeni tudakozásokra pontosan válaszolunk, ha a szükséges postabélyeg bekiüldetik.

* Apró hirdetések előre fizetendők. *

Ajánlat.

NAGY HATVAN-utca 41. sz. a. 2 nagy bolt mindea órán kiadó.

JÁMBOR ZSIGMOND kárpitos-műhelyét és lakását áthelyezte Rákóczi-u. 36. szám alá. Jutányosan dolgozik.

FRISS VAJ érkezik naponta kétszer Kertész Sándor fűszer- és csemegé kereskedésébe, Kossuth- és Batthyáni-utca sarkán, aszinházal szemben.

A KOSSUTH-UTCA 6. SZÁM háznál egy bolt-helyiség azonnal, az udvarban 2 nagy raktár helyiség aug. 1-től kiadó. Értekezhetni Kaszanyiczky Endre üzletében.

LAXA legjobb, legenyhébb, legbiztosabb használtó felmőtteknek, gyermekeknek egyirant. (Phenolphaleinum tabletták) Egy doboz 70 fillér. Főraktár Jóna és Jóna drogueriája, Debrecen Kossuth-u. 6.

Villamoscsengők, telefonok villámhárítók berendezések minden terjedelemben, javítását és évi gondozását legjutányosabban és jótállás mellett eszközli **Földvári L.** debreceni első Elektrotechnikai vállalata Kossuth-utca 1. szám, (az udvarban.) Villamos felszerelések, zseb-lámpák, kerékpár és alkatrészek raktára. Képes árjegyzék ingyen. Telefon szám 168.

Kereslet.

ELSŐ RENDŰ detailista segéd azonnali vagy későbbi belépésre felvétetik Ullmann Salamon fűszer- és csemegé üzletében Piac-utca 70.

KERESTETIK egyszerű, jó nevelésű, szerény igényű nő, házvezetőnőnek, ki egyéb házi dolgok mellett a főzést is magáéa vállalja, egy özvegy urnóhoz vidékre, Cím a kiadóvathialban.

ÜGYES fiú tanulóknak felvétetik LINDENFELD JENŐNÉL, ugyanott egy utazói állás betöltendő Városház-u. 2.

ÜGYNÖKÖK fizetés és magas jutalék mellett azonnali belépésre kerestetnek Schweitzer Testvérek varrógép és kerékpár nagykereskedőkhöz Debrecen, Piac-u. 56.

EGY varróleány felvétetik Nap-u. 11. sz.

FIATAL segéd azonnali belépésre felvétetik Harsányi Lajos fűszerkereskedésében Kut-utca.

NÉGY POLGÁRIT vegzett, jó írásu, megbízható fiatalember bármintő alkalmazást keres. Cím a kiadóhivatalban.

NŐS HÁZMESTER, ki egyuttal bolti szolgál, fizetéssel felvétetik. Piac-utca 71 sz. a butor-üzletben.

Eladás.

BUTOR olcsón eladó Simonffi-u. 19. Kereszt-épület.

RAKOVSKY-utca 2. sz. sarok ház két kapuval, előnyös feltételek mellett eladó. Értekezhetni ugyanott.

UJOSZTÁSÚ FÖLD (2 hold 245 öl) a városhoz egészen közel eladó, Debreceni Első Takarékpénztár.

A CSOKONAI-utca 37. sz. házas telek kedvező feltételek mellett eladó. Debreceni első Takarékpénztár.

TÓCÓSKÉETBEN 4 nyilas föld épülettel eladó. Értekezhetni Klein Testvérek intézeteseknél Dégenfeld-tér 3.

Gépolaj, Tovottazsir

valamint gazdasági kocsi kenőcs legjobb és legmegbízhatóbb.

Térei J. Utódánál

kizárólagos festék és zsiradék nagykereskedő. Debrecen, Hatvan-u. 13. sz.

Legmegbízhatóbb Gépolaj, hengerolaj, Tovottazsir és kocsi kenőcs legolcsóbban Fazekas Kálmán

fűszer, festés és olajüzletében szereshetők be Hatvan-u. 5. sz. Lukács Vilmos ur mellett. Ugyanott egy tanuló fizetéssel felvétetik.

PARÁDI

ÁSVÁNY-VIZ kiváló gyógy és borviz.

Főraktár Debreczenben: CSANAK JÓZSEFNÉL.

Kapható ezenkívül minden fűszerkereskedésben és vendéglőben.

1251

ETERNIT-PALA AZBESZT CEMENT-PALA, HATSEK LAJOS SZAB.

Gyár: NYERGES-UJFALU.

781

Elpusztíthatatlan, könnyű, tetszetős, olcsó és tűzálló tetőfedőanyag

ETERNIT-MŰVEK KÉPVISELETE ÉS RAKTÁRA LUKÁCS VILMOSNÁL DEBRECZEN, HATVAN-UTCA 5. SZ.

Elsőrangú referenciák. Jótállás. Évi gyártás 1500 kocsi rakomány. Kérjen ismertetést.

Nyomatott keretgépen a Debreceni Ujság nyomdájában (Tulajdonos: Than Gyula.)

Szőnyeg maradék vásár!

A szezonban óriási mennyiségű szőnyeg maradék halmozódott fel, melyből feltűnő olcsó árak mellett

Nagy maradék vásárt

rendezünk. 1245 Egyes darabok fél- sőt negyedárban is beszerezhetők

Bosznay J. és Társa

szőnyeg-áruházában DEBRECZEN, Kossuth-utca 5.

Csak néhány hétig tartó nagy árleszállítást

rendezünk a nyári idényből visszamaradt szerb vásznak, kartonok, batisztok, zefrek, de-linekből s fekete és színes gypaju szöveteiből. Ezen cikkek közül óriási mennyiségű maradék fél áron kapható. 1254

Színes napernyők beszerzési gyári árban tavalyi darabok fél árban

Szabó Lajos Fiai cégnél

1 m. divatos blúz-selyem 40 kr.
1 db. jómínőségű zefir házi blúz 85 kr. és 1frt.
1 m. mintázott francia batiszt 35 kr.